

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2022/1286**ze dne 15. července 2022****o použitelnosti článku 34 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU na zadávání zakázek na provádění maloobchodních dodávek elektřiny a plynu malým odběratelům v Nizozemsku***(oznámeno pod číslem C(2022) 4872)***(Pouze nizozemské znění je závazné)****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES ⁽¹⁾, a zejména na čl. 35 odst. 3 uvedené směrnice,

po konzultaci Poradního výboru pro veřejné zakázky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. SKUTKOVÝ STAV

- (1) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Poradního výboru pro veřejné zakázky.
- (2) Dne 30. ledna 2017 podaly společnosti Eneco B.V. (dále jen „Eneco“) a N.V. Nuon Energy (dále jen „Nuon“) Komisi žádost podle čl. 35 odst. 1 směrnice 2014/25/EU (dále jen „žádost“). Žádost splňuje formální požadavky stanovené v čl. 1 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2016/1804 ⁽²⁾ a v jeho příloze I.
- (3) Podíly společnosti Nuon jsou v plném rozsahu vlastněny společností Vattenfall AB, nekótovanou společností vlastněnou švédským státem. V důsledku toho je společnost Nuon považována za zadavatele ve smyslu čl. 4 odst. 2 směrnice 2014/25/EU. Po změně vlastnictví v březnu 2020 (společnost, dříve vlastněná místními orgány v Nizozemsku, byla prodána společnému podniku složenému ze společností Mitsubishi Corporation a Chubu Electric Power) již společnost Eneco není považována za zadavatele.
- (4) Žádost se týká činností maloobchodních dodávek elektřiny malým odběratelům (domácnostem i malým průmyslovým a obchodním uživatelům připojeným k nízkonapětové soustavě s maximální kapacitou připojení nejvýše 3 * 80 A) a maloobchodních dodávek plynu malým odběratelům (domácnostem a malým podnikům připojeným k plynárenské soustavě s maximální kapacitou připojení nepřesahující 40 m³).

⁽¹⁾ Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243.

⁽²⁾ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1804 ze dne 10. října 2016 o prováděcích pravidlech k článku 34 a 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (Úř. věst. L 275, 12.10.2016, s. 39).

- (5) V souladu s bodem 1 písm. a) přílohy IV směrnice 2014/25/EU a vzhledem k tomu, že na základě čl. 34 odst. 3 prvního pododstavce uvedené směrnice lze předpokládat volný přístup na trh, musí Komise na základě žádosti do 90 pracovních dnů přijmout prováděcí rozhodnutí. Jelikož k žádosti nebylo přiloženo odůvodnění a podložené stanovisko nezávislého vnitrostátního orgánu ve smyslu čl. 35 odst. 2 směrnice 2014/25/EU, informovala Komise o žádosti nizozemské orgány a dne 24. března 2017 požádala o dodatečné informace. Odpověď na žádost o informace byla nizozemskými orgány zaslána elektronickou poštou dne 19. června 2017. Tato odpověď byla považována za neúplnou a v reakci na ni Komise dne 27. července 2017 požádala o další vysvětlení, které nizozemské orgány poskytly dne 25. září 2017.
- (6) Vzhledem k tomu, že dostupné informace nebyly stále dostatečné k tomu, aby si Komise utvořila názor na vystavení příslušných činností hospodářské soutěži, byly nizozemským orgánům dne 21. prosince 2017 a 2. března 2018 zaslány další žádosti o informace. Nizozemské orgány zaslaly odpověď dne 11. října 2021.
- (7) Společnost Nuon předložila dne 24. ledna 2022 podstatně pozměněnou žádost. Komise i žadatel souhlasili s tím, že by Komise měla přijmout prováděcí rozhodnutí do 15. července 2022.

2. PRÁVNÍ RÁMEC

- (8) Na udělování zakázek, které mají umožnit vykonávání činností souvisejících s maloobchodními dodávkami elektřiny a plynu, se uplatňuje směrnice 2014/25/EU [podle čl. 9 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice], pokud nejsou tyto činnosti předmětem výjimky podle článku 34 uvedené směrnice.
- (9) Podle článku 34 směrnice 2014/25/EU se zakázky, jejichž účelem je umožnit výkon činnosti, na kterou se tato směrnice vztahuje, touto směrnicí neřídí, pokud je v členském státě, kde se vykonává, tato činnost přímo vystavena hospodářské soutěži na trzích, na které není omezen přístup. Přímé vystavení hospodářské soutěži musí být posuzováno na základě objektivních kritérií, která zohledňují zvláštní vlastnosti dotčeného odvětví.

3. POSOUZENÍ

3.1. Volný přístup na trh

- (10) Přístup na trh se považuje za neomezený, pokud členský stát provedl a uplatňuje příslušné právní předpisy Unie k otevření daného odvětví nebo jeho části. Tyto právní předpisy jsou uvedeny v příloze III směrnice 2014/25/EU. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ⁽³⁾, kterou se zrušuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ⁽⁴⁾, se vztahuje na odvětví elektřiny, zatímco směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES se vztahuje na odvětví zemního plynu ⁽⁵⁾.
- (11) Nizozemsko provedlo směrnicí 2019/944/EU a směrnicí 2009/73/ES ve vnitrostátním právu prostřednictvím nizozemského zákona o elektřině (Elektriciteitswet) ⁽⁶⁾ a nizozemského zákona o plynu ⁽⁷⁾ (Gaswet). Proto – a v souladu s čl. 34 odst. 3 prvním pododstavcem směrnice 2014/25/EU – je přístup na trh na celém území Nizozemska považován za neomezený.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125).

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 55).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁽⁶⁾ Wet van 12-7-2012, Stb. 2012, 334 en Inwerkingtredingsbesluit van 12-7-2012, Stb. 2012, 336.

⁽⁷⁾ Wet van 12-7-2012, Stb. 2012, 334 en Inwerkingtredingsbesluit van 12-7-2012, Stb. 2012, 336.

3.2. Přímé vystavení hospodářské soutěži

- (12) Přímé vystavení hospodářské soutěži musí být posouzeno na základě různých ukazatelů, z nichž žádný sám o sobě není rozhodující. Pokud jde o trhy dotčené tímto rozhodnutím, je jedním kritériem, které by mělo být vzato v úvahu, podíl hlavních účastníků na daném trhu. Vzhledem k charakteristice daných trhů by měla být vzata v úvahu i další kritéria, jako je počet účastníků trhu, likvidita velkoobchodních trhů, míra změn dodavatele mezi zákazníky nebo existence cenové regulace.
- (13) Tímto rozhodnutím není dotčeno uplatňování pravidel Unie v oblasti hospodářské soutěže a ustanovení jiných oblastí práva Unie. Zejména kritéria a metodika používané k posouzení přímého vystavení hospodářské soutěži podle článku 34 směrnice 2014/25/EU nemusí být nutně totožné s těmi, které jsou používány k provedení posouzení podle článku 101 nebo 102 Smlouvy nebo podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004⁽⁸⁾, jak potvrdil Tribunál⁽⁹⁾.
- (14) Cílem tohoto rozhodnutí je stanovit, zda jsou činnosti, na něž se žádost vztahuje, vystaveny na trzích, na které není omezen přístup ve smyslu článku 34 směrnice 2014/25/EU, takové míře hospodářské soutěže, která zajišťuje, že i v případě neexistence disciplíny, kterou zavádějí podrobná pravidla pro zadávání veřejných zakázek stanovená ve směrnici 2014/25/EU, bude zadávání veřejných zakázek za účelem výkonu dotčených činností probíhat transparentním a nediskriminačním způsobem založeným na kritériích, která kupujícím umožňují určit řešení, jež je z celkového hlediska ekonomicky nejvýhodnější.
- (15) V této souvislosti je důležité uvést, že ne všichni účastníci dotčených trhů podléhají pravidlům pro zadávání veřejných zakázek. V tomto případě je za zadavatele ve smyslu článku 4 směrnice 2014/25/EU považována pouze společnost Nuon, která proto podléhá pravidlům pro zadávání veřejných zakázek.

3.2.1. Relevantní výrobkové trhy

- (16) Podle precedentů Komise⁽¹⁰⁾ lze v odvětví elektřiny rozlišovat tyto relevantní výrobkové trhy: i) výroba a velkoobchodní dodávky; ii) přenos; iii) distribuce a iv) maloobchodní dodávky konečným zákazníkům⁽¹¹⁾. V odvětví zemního plynu lze rozlišit tyto výrobkové trhy: i) předcházející trh (průzkum ropy a zemního plynu); ii) (předcházející a navazující) velkoobchodní trhy; iii) maloobchodní trh, který lze definovat jako prodej, uvádění na trh a distribuci plynu konečným zákazníkům⁽¹²⁾.
- (17) V odvětví elektřiny a plynu v Nizozemsku existuje osm regionálních distribučních společností neboli provozovatelů distribuční soustavy: Cogas Infra & Beheer, Enduris, Enexis, Liander, Endinet, RENDO Netbeheer, Stedin Netbeheer a Westland Infra Netbeheer. Oblasti, v nichž provozovatelé distribuční soustavy přepravují elektřinu, se mohou lišit od oblastí, v nichž přepravují plyn. Od liberalizace trhů s energií bylo nezávislé fungování provozovatelů distribuční soustavy zajištěno řadou pravidel v souladu s odvětvovými právními předpisy Unie. Nizozemský zákonodárce nařídil na úrovni provozovatelů distribučních soustav úplné vlastnické oddělení. Nizozemské orgány potvrdily⁽¹³⁾, že v současné době jsou všichni provozovatelé distribuční soustavy od výrobců a dodavatelů právně a vlastnický oddělení.

⁽⁸⁾ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) (Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽⁹⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 27. dubna 2016, Österreichische Post AG v. Komise, T-463/14, ECLI:EU:T:2016:243, bod 28.

⁽¹⁰⁾ Věc COMP M.4110 E.ON – ENDESA, 25.4.2006, body 10 a 11; prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1674 ze dne 15. září 2016 o vynětí maloobchodních dodávek elektřiny a plynu v Německu z použití směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU (Úř. věst. L 253, 17.9.2016, s. 6).

⁽¹¹⁾ Věc M.3440 – EDP/ENI/GDP, 9.12.2004, bod 56.

⁽¹²⁾ Věci M.4180 – Gaz de France/Suez, 14.11.2006, bod 63; M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2, 14.3.2006, bod 193 a násl.; M. 3440 – EDP/ENI/GDP, 9.12.2004, bod 215 a násl.; M.5740 – Gazprom/A2 A/JOF, 16.6.2010, bod 17 a násl.

⁽¹³⁾ Dopis nizozemských orgánů Komisi ze dne 25. září 2017.

Maloobchodní dodávky elektřiny

- (18) Pokud jde o dodávky elektřiny konečným zákazníkům, Komise ve svých předchozích rozhodnutích rozlišovala mezi dodávkami malým odběratelům (domácnostem a malým podnikům) připojeným k distribuční soustavě nízkého napětí a dodávkami velkým průmyslovým odběratelům, kteří jsou obvykle připojeni k soustavě vysokého a středního napětí (velkým průmyslovým a obchodním zákazníkům) ⁽¹⁴⁾. Toto rozlišení souvisí s různými požadavky a profily na straně poptávky a s odlišnými službami a technologiemi na straně nabídky ⁽¹⁵⁾.
- (19) V předchozích rozhodnutích nizozemský úřad pro spotřebitele a trhy (Autoriteit Consument & Markt, dále jen „úřad ACM“) rovněž rozlišoval mezi dodávkami malým zákazníkům ⁽¹⁶⁾ a dodávkami velkým zákazníkům ⁽¹⁷⁾. Úřad ACM konstatoval, že toto rozlišení je odůvodněno rozdíly v prodeji a marketingu, cenových a dodacích podmínkách, rozdílnými vzorci změn dodavatele, odlišnostmi na straně poptávky a samostatnou licencí, která je nezbytná pro jednotlivé typy odběratelů.
- (20) Tato žádost se týká malých odběratelů, tj. domácností, jakož i malých průmyslových a obchodních uživatelů připojených k soustavě nízkého napětí s maximální kapacitou připojení nejvýše 3 * 80 A.

Maloobchodní dodávky plynu

- (21) Ve svých předchozích rozhodnutích Komise rozlišovala mezi těmito trhy: dodávky zemního plynu: i) plynovým elektrárnám ⁽¹⁸⁾, ii) velkým průmyslovým odběratelům ⁽¹⁹⁾ a iii) malým odběratelům ⁽²⁰⁾. Poslední kategorie, založená na analýze jednotlivých případů, by mohla být dále rozdělena na dodávky zemního plynu: i) domácnostem a ii) obchodním zákazníkům ⁽²¹⁾.
- (22) Ve svých dřívějších rozhodnutích úřad ACM rozlišoval mezi dodávkami zemního plynu malým odběratelům a dodávkami velkým odběratelům a elektrárnám ⁽²²⁾. Úřad ACM měl za to, že podmínky hospodářské soutěže na těchto dvou trzích, pokud jde o nákupní profil, ceny a změny dodavatele, jsou odlišné. Stejně jako v případě maloobchodních dodávek elektřiny byla pro jednotlivé typy odběratelů nezbytná zvláštní licence.
- (23) Úřad ACM rovněž uvedl, že možné další rozdělení trhu s dodávkami zemního plynu by mohlo být provedeno na základě kvality plynu ⁽²³⁾, a to na plyn s nízkou výhřevností („plyn L“) obvykle používaný malými odběrateli a na plyn s vysokou výhřevností („plyn H“) používaný jak velkými, tak malými odběrateli.
- (24) Tato žádost se týká malých odběratelů, tj. domácností a malých podniků s maximální kapacitou připojení nepřesahující 40 m³.

Závěr

- (25) Vzhledem ke skutečnostem zkoumaným ve 15. až 23. bodě odůvodnění se Komise pro účely posouzení toho, zda jsou splněny podmínky stanovené v článku 34 směrnice 2014/25/EU, a aniž je dotčeno uplatňování jiných právních předpisů Unie, domnívá, že relevantními výrobními trhy jsou trhy pro maloobchodní dodávky elektřiny malým odběratelům a pro maloobchodní dodávky plynu malým odběratelům.

⁽¹⁴⁾ Věc M.3440 – EDP/ENI/GDP, 9.12.2004, bod 73; věc M.2947 – Verbund/EnergieAllianz, 11.6.2003, bod 35.

⁽¹⁵⁾ Věc M.5496 – VATTENFALL/NUON ENERGY, 22.6.2009, bod 12.

⁽¹⁶⁾ K malým odběratelům patří domácnosti i malí obchodní zákazníci.

⁽¹⁷⁾ Rozhodnutí úřadu ACM ve věci 6017 Nuon/Essent ze dne 21. května 2007, bod 53. V tomto (zamítavém) rozhodnutí dospěl úřad ACM k závěru, že by došlo ke koncentraci na různých trzích, včetně dodávek maloobchodním spotřebitelům.

⁽¹⁸⁾ Věc COMP/M.4180 GDF/Suez, 14.11.2006, body 362 až 367.

⁽¹⁹⁾ Věc COMP/M.4180 GDF/Suez, 14.11.2006, body 78 až 81.

⁽²⁰⁾ Věc COMP/M.3440 EDP/GDP/ENI, 9.12.2004.

⁽²¹⁾ Věci COMP/M.4180 GDF/Suez, 14.11.2006, body 78 až 81 a COMP/M.3696 E.ON/MOL, 21.12.2005, body 122 až 124.

⁽²²⁾ Rozhodnutí úřadu ACM ve věci 5975 Essent/Westland, 13.3.2007, bod 18 a rozhodnutí úřadu ACM ve věci 6017 Nuon/Essent, 21.5.2007, bod 56.

⁽²³⁾ Rozhodnutí úřadu ACM ve věci 5724/Electrabel – Rendo, body 25 až 26 a rozhodnutí ACM ve věci 5975/Essent – Westland, 13.3.2007, bod 19. Viz rovněž rozhodnutí úřadu ACM ve věci Nuon/Essent, 21.5.2007, bod 61.

3.2.2. Relevantní zeměpisné trhy

Maloobchodní dodávky elektřiny

- (26) Komise již dříve zjistila ⁽²⁴⁾, že trhy pro maloobchodní dodávky elektřiny v Nizozemsku jsou svým rozsahem vnitrostátní.
- (27) Ze zeměpisného hlediska definoval úřad ACM ve své předchozí praxi ⁽²⁵⁾ relevantní výrobní trhy v odvětví maloobchodních dodávek elektřiny co do rozsahu za vnitrostátní.
- (28) Podle informací obdržených od nizozemských orgánů ⁽²⁶⁾ existuje v Nizozemsku přibližně 55 aktivních dodavatelů elektřiny a všichni působí na vnitrostátní úrovni.
- (29) Pro účely posouzení toho, zda jsou splněny podmínky stanovené v článku 34 směrnice 2014/25/EU, a aniž je dotčeno uplatňování jiných právních předpisů Unie, se Komise domnívá, že relevantní zeměpisný trh pro maloobchodní dodávky elektřiny malým odběratelům je svým rozsahem vnitrostátní.

Maloobchodní dodávky plynu

- (30) Podle obecné definice Komise mají trhy pro maloobchodní dodávky plynu, včetně případných další rozdělení, převážně vnitrostátní rozsah, pokud jsou plně liberalizovány ⁽²⁷⁾.
- (31) Ze zeměpisného hlediska definoval úřad ACM ⁽²⁸⁾ ve své předchozí praxi relevantní výrobní trhy v odvětví maloobchodních dodávek plynu co do rozsahu za vnitrostátní.
- (32) Podle informací obdržených od nizozemských orgánů ⁽²⁹⁾ existuje v Nizozemsku 55 aktivních dodavatelů plynu a všichni působí na vnitrostátní úrovni.
- (33) Pro účely posouzení toho, zda jsou splněny podmínky stanovené v článku 34 směrnice 2014/25/EU, a aniž je dotčeno uplatňování jiných právních předpisů Unie, se Komise domnívá, že relevantní zeměpisný trh pro maloobchodní dodávky plynu malým odběratelům je svým rozsahem vnitrostátní.

3.2.3. Analýza trhu

- (34) Komise již přijala několik rozhodnutí ⁽³⁰⁾ o vynětí maloobchodních dodávek elektřiny a plynu v řadě členských států z uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Komise svoje posouzení založí zejména na těchto kritériích: počet účastníků trhu, tržní podíl největších společností dohromady, míra změn dodavatele mezi konečnými spotřebiteli, likvidita velkoobchodních trhů a regulace cen.

3.2.3.1 Počet účastníků trhu a tržní podíly největších společností

- (35) Podle nizozemských orgánů ⁽³¹⁾ existuje na vnitrostátní úrovni 55 aktivních dodavatelů jak na maloobchodním trhu s elektřinou, tak na maloobchodním trhu s plynem.

⁽²⁴⁾ Věc M. 5467 – RWE/Essent, 23.6.2009, bod 61.

⁽²⁵⁾ Rozhodnutí úřadu ACM ve věci Nuon/Essent, 21.5.2007, bod 107.

⁽²⁶⁾ Dopis nizozemských orgánů Komisi ze dne 19. června 2017.

⁽²⁷⁾ Věc M. 5224 – EDF/British Energy, 22.12.2008, COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez, 14.11.2006 a COMP/M.3696 – E.ON/MOL, 21.12.2005.

⁽²⁸⁾ Rozhodnutí úřadu ACM ve věci 5975 Essent/Westland, 13.3.2007, bod 26.

⁽²⁹⁾ Dopis nizozemských orgánů ze dne 19. června 2017.

⁽³⁰⁾ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1674 ze dne 15. září 2016 o vynětí maloobchodních dodávek elektřiny a plynu v Německu z použití směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU (Úř. věst. L 253, 17.9.2016, s. 6). Rozhodnutí Komise 2010/403/ES ze dne 14. července 2010 o vynětí výroby a velkoobchodního prodeje elektřiny v italské makrozóně Sever a maloobchodního prodeje elektřiny konečným zákazníkům napojeným na soustavu středního, vysokého a velmi vysokého napětí v Itálii z použití směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (Úř. věst. L 186, 20.7.2010, s. 44).

⁽³¹⁾ Dopis nizozemských orgánů ze dne 19. června 2017.

- (36) Podle dotčené žádosti ⁽³²⁾ jsou celkové náklady na vstup na trh pro maloobchodní dodávky elektřiny a plynu nízké a nepředstavují překážku vstupu na trh.
- (37) V předchozích rozhodnutích ⁽³³⁾ měla Komise za to, že pokud jde o trh s maloobchodními dodávkami, je relevantním faktorem celkový tržní podíl tří největších podniků. Za relevantní bylo možné považovat i jiné způsoby vyjádření koncentrace trhu. Zvláštností bylo, že pravidlům pro zadávání veřejných zakázek podléhal pouze jeden účastník trhu.

Maloobchodní dodávky elektřiny malým odběratelům

- (38) Společnost Nuon podléhá pravidlům pro zadávání veřejných zakázek, zatímco její dva největší konkurenti (Essent a Eneco) nikoli. Podle informací poskytnutých nizozemskými orgány ⁽³⁴⁾ zůstaly tržní podíly hlavních dodavatelů v období 2017–2020 poměrně stabilní: tržní podíl společnosti Nuon klesl z 27 % na 25 %, tržní podíl společnosti Eneco klesl z 25 % na 22 % a tržní podíl společnosti Essent klesl z 27 % na 26 %.
- (39) Celkově se konsolidovaný podíl tří největších maloobchodníků na nizozemském trhu pro maloobchodní dodávky elektřiny snížil ze 79 % v roce 2017 na 73 % v roce 2020.

Maloobchodní dodávky plynu malým odběratelům

- (40) Podle informací poskytnutých nizozemskými orgány ⁽³⁵⁾ zůstaly tržní podíly hlavních dodavatelů v období 2017–2020 poměrně stabilní: tržní podíl společnosti Nuon klesl z 27 % na 25 %, tržní podíl společnosti Eneco klesl z 25 % na 22 % a tržní podíl společnosti Essent zůstal beze změny na 27 %.
- (41) Celkově se konsolidovaný podíl tří největších maloobchodníků na nizozemském trhu pro maloobchodní dodávky plynu snížil ze 79 % v roce 2017 na 74 % v roce 2020.

3.2.3.2 Míra změn dodavatele mezi konečnými spotřebiteli

- (42) Za relevantní ukazatel účinnosti hospodářské soutěže se považuje počet odběratelů, kteří přejdou k jinému dodavateli (externí změna) nebo v rámci téhož dodavatele na jiný tarif či smlouvu (interní změna). V předchozích rozhodnutích ⁽³⁶⁾ Komise analyzovala zejména externí změny.
- (43) Většina malých odběratelů v Nizozemsku je zásobována prostřednictvím kombinovaných smluv, což znamená, že plyn i elektřinu odebírají od jednoho dodavatele.
- (44) Míra externích změn u maloobchodních dodávek elektřiny a plynu v Nizozemsku se stále zvyšovala, a to ze 17 % v roce 2017 na 21 % v roce 2020 ⁽³⁷⁾.
- (45) Podle dostupných veřejných informací ⁽³⁸⁾ činila míra interních změn u malých odběratelů v roce 2020 u elektřiny a plynu 8 %.
- (46) Tato míra změn naznačuje, že malí odběratelé jsou ochotni změnit dodavatele a že k uspokojení jejich potřeb v oblasti dodávek elektřiny a plynu existují řádné alternativy.

⁽³²⁾ Bod 5.3.3 žádosti.

⁽³³⁾ Dopis nizozemských orgánů ze dne 19. června 2017.

⁽³⁴⁾ Dopis nizozemských orgánů Komisi ze dne 11. října 2021.

⁽³⁵⁾ ACER Report on the functioning of the gas wholesale market 2020 (Zpráva agentury ACER o fungování velkoobchodního trhu s plynem v roce 2020), <https://documents.acer.europa.eu/en/Electricity/Market%20monitoring/Documents/MMR%202020%20Summary%20-%20Final.pdf>

⁽³⁶⁾ ACER Report on the functioning of the gas wholesale market 2020 (Zpráva agentury ACER o fungování velkoobchodního trhu s plynem v roce 2020), <https://documents.acer.europa.eu/en/Electricity/Market%20monitoring/Documents/MMR%202020%20Summary%20-%20Final.pdf>

⁽³⁷⁾ ACER Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Gas Markets in 2020- Energy retail markets and consumer protection volume (Výroční zpráva agentury ACER o výsledcích monitorování vnitřních trhů s elektřinou a plynem za rok 2020 – objem maloobchodních trhů s energií a ochrany spotřebitele), s. 44.

⁽³⁸⁾ ACER Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Gas Markets in 2020- Energy retail markets and consumer protection volume (Výroční zpráva agentury ACER o výsledcích monitorování vnitřních trhů s elektřinou a plynem za rok 2020 – objem maloobchodních trhů s energií a ochrany spotřebitele), s. 45.

3.2.3.3 Likvidita velkoobchodního trhu s elektřinou a plynem

- (47) S elektřinou a plynem lze obchodovat na různých typech velkoobchodních trhů: na energetických burzách nebo mnohostranných obchodních platformách a/nebo v rámci dvoustranných obchodů na mimoburzovních trzích (OTC). Energetické burzy jsou platformy, které účastníci trhu využívají ke sjednávání nákupu a prodeje elektřiny. S plynem se rovněž obchoduje v plynárenských uzlech. Tato ujednání slouží k zajištění otevřeného trhu, organizaci hospodářské soutěže a stanovení transparentní referenční ceny pro účastníky trhu.
- (48) Velkoobchodní trh je trh, který bezprostředně předchází maloobchodnímu trhu. Někteří maloobchodníci sice patří do vertikálně integrovaných skupin, ale mnoho maloobchodníků s elektřinou nemá vlastní výrobní zařízení. Tito maloobchodníci odebírají elektřinu na velkoobchodním trhu za účelem jejího dalšího prodeje na maloobchodním trhu v konkurenci s vertikálně integrovanými maloobchodníky. Likvidní a dobře fungující konkurenční velkoobchodní trhy, na nichž mohou maloobchodníci bez vlastních výrobních prostředků snadno odebírat elektřinu za konkurenceschopné ceny, jsou proto klíčovou podmínkou pro konkurenční maloobchodní trhy, kde soutěží vertikálně integrovaní i vertikálně neintegrování maloobchodníci za rovných podmínek. Plynárenské uzly podporují fungování trhu mnoha způsoby a zajišťují, aby si jeho noví účastníci mohli zajistit přístup k plynu na velkoobchodní úrovni.
- (49) Úřad ACM dospěl ve své zprávě o likviditě ⁽³⁹⁾ k závěru, že likvidita nizozemského velkoobchodního trhu s elektřinou (např. vyšší objem obchodu, nižší volatilita cen a menší rozpětí mezi nákupem a prodejem) se v období 2009–2013 zvýšila. Vyšší objemy a lepší likvidita pomáhají velkoobchodním trhům lépe fungovat a umožňují jejich účastníkům činit při nákupu nebo prodeji elektřiny účinná rozhodnutí. V roce 2020 byl nizozemský velkoobchodní trh s elektřinou přibližně třikrát větší než vnitrostátní spotřeba, zatímco v roce 2015 byl 1,5krát větší ⁽⁴⁰⁾.
- (50) Komise se domnívá, že likvidita nizozemského velkoobchodního trhu s elektřinou dosáhla úrovně, která je dostatečná k tomu, aby nepředstavovala překážku pro to, aby byly maloobchodní dodávky elektřiny zákazníkům v domácnostech přímo vystaveny hospodářské soutěži.
- (51) Míra hospodářské soutěže na nizozemském velkoobchodním trhu s plynem se projevuje zejména fungováním tzv. Title Transfer Facility (TTF), centra velkoobchodu s plynem v Nizozemsku. Poslední výroční zpráva agentury ACER o fungování velkoobchodního trhu s plynem ⁽⁴¹⁾ (dále jen „zpráva agentury ACER“) ukazuje, že TTF má vysokou úroveň likvidity a že se likvidita v posledních letech zvýšila ⁽⁴²⁾. Zpráva rovněž ukazuje účinný a transparentní proces stanovování cen v TTF, který vede k nízkým nízkému rozpětí mezi nákupem a prodejem ⁽⁴³⁾.
- (52) Zpráva agentury ACER uvádí nizozemský velkoobchodní trh s plynem jako dobrý příklad ⁽⁴⁴⁾, a to v této formulaci: „TTF v Nizozemsku a NBP ve Spojeném království zůstávají dvěma nejlikvidnějšími a nejkonkurenceschopnějšími centry obchodu, která zahrnují většinu činností forwardového obchodování s plynem v EU.“
- (53) Vzhledem k výše uvedeným charakteristikám se Komise domnívá, že likvidita nizozemského velkoobchodního trhu s plynem je dostatečná k tomu, aby na trh mohli vstupovat noví dodavatelé, a nepředstavuje překážku pro to, aby byly maloobchodní dodávky plynu malým odběratelům přímo vystaveny hospodářské soutěži.

⁽³⁹⁾ Úřad ACM, 2014 Liquidity Report, wholesale markets for natural gas and electricity (Zpráva o likviditě 2014, velkoobchodní trhy pro zemní plyn a elektřinu), <https://www.acm.nl/en/publications/publication/13483/2014-Liquidity-Report-wholesale-markets-for-natural-gas-and-electricity>

⁽⁴⁰⁾ V roce 2015 činil celkový objem obchodovaný v Nizozemsku 175 TWh, tj. součet 44 TWh (spoty) + 61 TWh (futures prostřednictvím burzy) + 70 TWh (ostatní OTC obchody). Celková spotřeba elektřiny činila 113 TWh. Poměr mezi celkovým obchodovaným objemem a celkovou spotřebou tedy činil přibližně 1,5 (175 TWh/113 TWh). Údaje za rok 2020 pocházejí ze čtvrtletní zprávy Evropské komise o evropských trzích s elektřinou, 4. čtvrtletí 2020, s. 20, https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/quarterly_report_on_european_electricity_markets_q4_2020.pdf

⁽⁴¹⁾ ACER Report on the functioning of the gas wholesale market 2020 (Zpráva agentury ACER o fungování velkoobchodního trhu s plynem v roce 2020), <https://documents.acer.europa.eu/en/Electricity/Market%20monitoring/Documents/MMR%202020%20Summary%20-%20Final.pdf>

⁽⁴²⁾ ACER Report on the functioning of the gas wholesale market 2016 (Zpráva agentury ACER o fungování velkoobchodního trhu s plynem v roce 2016), s. 24, bod 83.

⁽⁴³⁾ ACER Report on the functioning of the gas wholesale market 2016 (Zpráva agentury ACER o fungování velkoobchodního trhu s plynem v roce 2016), s. 30, bod 94.

⁽⁴⁴⁾ ACER Report on the functioning of the gas wholesale market 2016 (Zpráva agentury ACER o fungování velkoobchodního trhu s plynem v roce 2016), s. 5, bod 5.

3.2.3.4. Regulace cen

Maloobchodní dodávky elektřiny a plynu malým odběratelům

- (54) Cenu dodávek elektřiny a plynu konečným zákazníkům tvoří: 1) daň z energie, 2) síťové náklady, 3) pronájem měřidel, 4) DPH a 5) náklady na dodávku ⁽⁴⁵⁾. Zatímco první čtyři prvky jsou regulovány, náklady na dodávku regulovány nejsou.

3.2.3.5. Další prvky

- (55) Společnost Nuon je v odvětví elektřiny vertikálně integrovaná a působí na nizozemském trhu pro výrobu a velkoobchodní prodej elektřiny (podíl na trhu 16,8 %) a na nizozemském trhu pro maloobchodní dodávky elektřiny a plynu.
- (56) Z hospodářských subjektů, které nepodléhají pravidlům pro zadávání veřejných zakázek, jsou společnosti Eneco a Essent rovněž vertikálně integrovány a jejich tržní podíl činí 4,6 % a 13 %, pokud jde o instalovaný výkon na trhu pro výrobu a velkoobchodní prodej ⁽⁴⁶⁾.
- (57) Navzdory vertikální integraci v odvětví elektřiny nepředstavuje postavení společnosti Nuon na trhu jak na úrovni výroby, tak na velkoobchodní úrovni překážku pro to, aby byly maloobchodní dodávky elektřiny malým odběratelům přímo vystaveny hospodářské soutěži. Podobně z hlediska velkoobchodních trhů s kapalným plynem neexistují významné překážky pro to, aby byly maloobchodní dodávky plynu malým odběratelům v domácnostech přímo vystaveny hospodářské soutěži.

4. ZÁVĚRY

- (58) Pokud jde o maloobchodní dodávky elektřiny malým odběratelům v Nizozemsku, lze situaci shrnout takto: tržní podíl tří největších účastníků trhu klesá, míra změn dodavatele je vysoká a roste, neexistuje regulace cen pro koncové uživatele a fungování velkoobchodního trhu nepředstavuje překážku pro to, aby byl maloobchodní trh pro malé odběratele vystaven hospodářské soutěži.
- (59) Pokud jde o maloobchodní dodávky plynu malým odběratelům v Nizozemsku, lze tedy situaci shrnout takto: tržní podíl tří největších účastníků trhu klesá; míra změn dodavatele je vysoká; neexistuje regulace cen pro koncové uživatele a likvidita velkoobchodního trhu je vysoká.
- (60) Na základě faktorů posouzených v 34. až 57. bodě odůvodnění by měla být podmínka přímého vystavení hospodářské soutěži stanovená v čl. 34 odst. 1 směrnice 2014/25/EU, pokud jde o maloobchodní dodávky elektřiny a plynu malým odběratelům v Nizozemsku, považována za splněnou.
- (61) Toto rozhodnutí vychází z právní a skutkové situace v rozmezí od ledna 2017 do října 2021, jak vyplývá z informací předložených společnostmi Nuon a nizozemskými orgány. Rozhodnutí lze revidovat, pokud v případě zásadních změn právní či skutkové situace dojde k tomu, že podmínky pro použitelnost čl. 34 odst. 1 směrnice 2014/25/EU již nejsou splněny.
- (62) Vzhledem k tomu, že se na některé činnosti související s maloobchodními dodávkami elektřiny a plynu i nadále vztahuje směrnice 2014/25/EU, je třeba připomenout, že se zakázkami zahrnujícími více činností by mělo být zacházeno v souladu s článkem 6 uvedené směrnice. To znamená, že zadává-li zadavatel „smíšenou“ zakázku, tedy zakázku určenou k vykonávání činností vyňatých z oblasti působnosti směrnice 2014/25/EU i činností, které z ní vyňaty nejsou, musí se přihlížet k tomu, které činnosti mají být hlavním předmětem zakázky. V případě takové smíšené zakázky, jejímž hlavním účelem je podpora činností, které nejsou vyňaty, se použijí ustanovení směrnice 2014/25/EU. Není-li objektivně možné určit, která činnost má být hlavním předmětem zakázky, zadává se zakázka v souladu s pravidly uvedenými v čl. 6 odst. 3 směrnice 2014/25/EU.

⁽⁴⁵⁾ Zprávy úřadu ACM o fungování trhu a trendech spotřebitelské důvěry na trhu s energií za druhou polovinu roku 2015, s. 22.

⁽⁴⁶⁾ Tento trh byl analyzován pro účely žádosti o výjimku týkající se výroby a velkoobchodního prodeje elektřiny v Nizozemsku, jak je uvedeno v poznámce pod čarou č. 2.

- (63) Připomíná se, že článek 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ⁽⁴⁷⁾ o udělování koncesí stanoví výjimku z uplatnění této směrnice na koncese udělované veřejnými zadavateli, pokud v členském státě, ve kterém mají být tyto koncese plněny, bylo podle článku 35 směrnice 2014/25/EU stanoveno, že činnost je přímo vystavena hospodářské soutěži v souladu s článkem 34 směrnice 2014/25/EU. Jelikož byl učiněn závěr, že činnosti maloobchodních dodávek elektřiny a plynu malým odběratelům jsou přímo vystaveny hospodářské soutěži, budou koncese určené k umožnění výkonu těchto činností v Nizozemsku vyňaty z oblasti působnosti směrnice 2014/23/EU,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Směrnice 2014/25/EU se nevztahuje na zakázky, které zadávají zadavatelé a jejichž účelem je umožnit maloobchodní dodávky elektřiny a plynu malým odběratelům v Nizozemsku.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Nizozemskému království.

V Bruselu dne 15. července 2022.

Za Komisi
Thierry BRETON
člen Komise

⁽⁴⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1).